



Všichni víme o problému sexuální pornografie na internetu. Nastal ale čas promluvit si o pornografii morální.

Autor: Brendan O'Neill

Už jste viděli **mrtvého syřského hošíka**? Podívejte se na jeho tělo zbavené života. Hlavu zabořenou do písku. Jeho smutný, beznadějný konec, kdy jej po zrádné cestě se svou rodinou ze Sýrie do Turecka vyplavilo moře na turecké pláži. Není to nejsmutnější fotka, jakou jste kdy viděli? A taky odpudivá? Rychle, sdílejte ji! Ukažte ji vašim přátelům – na Twitteru, na Facebooku – aby i oni mohli pocítit smutek a znechucení. Všichni se seběhněte a zírejte na mrtvé syřské dítě.

Všichni víme o problému sexuální pornografie na internetu. Nastal ale čas promluvit si o pornografii morální. Nic ji neilustruje lépe než **fotka tříletého Syřana Aylana**, který se společně se svým pětiletým bratrem Galipem, matkou a dalšími utopil na útěku před syřským peklem.

Globální šíření této momentky – která dnes „zdobí“ titulní stránku Independentu i stránky Guardianu, a kterou části truchlících twitterujících bezcitně využívají při tvorbě memů – je ospravedlňováno zvyšováním povědomí o uprchlické krizi. Ale no tak. Mnohem spíš jde o *snuff* obrázky pro progresivce, porno s mrtvými dětmi, které si neklade za cíl vyvolat vážnou debatu o migraci v 21. století, ale spuštění sebeuspokojujících pocitů zármutku u západních pozorovatelů.

Jistě, i mě ta fotka šokuje. (Kdokoliv překvapený tím, že lidé doslova umírají, aby se dostali do Evropy, očividně v období 1993-2012 nedával pozor: je doloženo 17 306 úmrtí neevropských imigrantů – a od té doby zahynuly další tisíce.) Také mě ale šokuje nonšalantní způsob, jakým se fotka zveřejňuje, tweetuje, retweetuje, zkoumá, přeměňuje na online „trend“ a stává se předmětem pokecu u aquabaru („Tys to ještě neviděl? Tady, mrkni se – mám ji na iPhone.“)

Kontaktovaly noviny, které umístily fotky na titulky, pozůstalé rodinné příslušníky v Sýrii, aby se vyžádaly jejich svolení? Moc to tak nevypadá. Když jde o produkci morálního porna pro řádně smýšlející, lze podle všeho pozastavit platnost běžných pravidel novinářiny – i civilizovanosti. Ostatně je to jen Syřan, že jo? Jeho chudí, válkou zdeptaní pozůstalí se stěží budou dívat na internet. Guardian ale teď **zjistil**, že chlapec má příbuzné v Kanadě, kteří fotku velice pravděpodobně uvidí. No, co se dá dělat: pokračujte, otiskněte to a rochněte se v neposkrvnělosti vaší emocionální reakce na tu podívanou. Tisíce uživatelů Twitteru se předhánějí v prohlášeních, jak „moc jsem plakal.“ Důraz je v tomto případě na (nevyjádřený podnět) „já“.

Cpaní zneužívaných či mrtvých dětí do popředí zpravodajství má svou tradici. V poslední



DĚLSKÝ POTÁPĚČ

Sdílení fotky utonulého malého Syřana není známkou soucitnosti, ale narcismu | 2

době pak tyto oběti zaujaly přední roli při hořekování Twitter-sféry nad globálními pohromami. Od oněch slavných obrázků napůl vyhladovělých etiopských dětí v 80. letech po odpudivou módu sdílení dětí zabitých při loňských izraelských útocích v Pásmu Gazy se stalo hladové či mrtvé dítě náhražkou za vážně míněnou analýzu nebo komentář. Končí veškerou debatu. „Vy nepovažujete Izrael za zlo? Tak se podívejte na fotku raketovým útokem zabitého palestinského dítěte.“ Jde o laciné moralizování, emoce namísto přemýšlení.

Touha zkratovat seriózní debatu ve prospěch fyzické ale v konečném důsledku zbytečné reakce „Ach můj Bože“ vychází jasně najevo ze skutečnosti, že z fotek bývají nezřídkou odstraněni dospělí, aby více vynikla zranitelnost dítěte. Místo zabývání se utonulými dospělými se *Guardian* i *Independent* soustředily výhradně na Aylanovo maličké a ubohé tělíčko.

Odbornice na fotografii Patricia Hollandová to popsala už v 90. letech. Podle ní je – podivným – důvodem soustředění se na děti v oblastech pohrom či válek dobrý pocit Evropanů: „Tím jak děti na fotkách projevují svou zranitelnost, toužíme je ochránit a postarat se o jejich potřeby. Paradoxně spolu s pohnutím nad obrazem ztrápeného dítěte podobný výjev vítáme, jelikož dokáže vybudit příjemné pocity něžnosti a citlivosti.“

Narcistické hledání ventilů naší citlivosti se s úsvitem online éry nekonečně navýšilo, jelikož teď nejenže můžeme zírat na nespočet fotek zoufalých, zničených dětí – ale také je přeposílat, a tím dávat okázale najevo svou ctnost a citlivost. Podle mě je ale ukazování mrtvých dětí emocionálně necitlivé. Považuji to za kruté a zbytečné. Jde o vítězství fyzického a instinktivního nad rozumem. A my skutečně potřebujeme seriózní debatu o imigrační krizi namísto lidí ukazujících na snuff fotku mrtvého dítěte a prohlašujících: „Plakal jsem, a proto jsem dobrý člověk.“

Úvaha Brendana O'Neilla **Sharing a photo of a dead Syrian child isn't compassionate, it's narcissistic** vyšla na stránkách *The Spectator*.